

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inserati do 80 petih vrst Din 2, do 100 vrst Din 2,50, od 100 do 300 vrst Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflijeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Ojačenje balkanske solidarnosti:

Nov sporazum z Bolgarijo

Metaxas in dr. Kjušeivanov sta podpisala včeraj v Solunu pogodbo o sodelovanju Balkanske zveze in Bolgarije ter o ukinitvi vojaških omejitev neuilske mirovne pogodbe

Atene, 1. avg. d. Včeraj je bil v Solunu napravljen nov važen korak za utrditev balkanske solidarnosti. V Solunu sta se namreč sestala grški min. predsednik Metaxas in bolgarski min. predsednik dr. Kjušeivanov, ki sta podpisala pogodbo o sodelovanju držav Balkanske zveze z Bolgarijo. Dr. Kjušeivanov je prispeval v Solunu ob 14.50 ter so ga zelo slovesno in pristržno sprejeli.

Ob 18. sta v hotelu »Mediterranea« podpisala sporazum, ki se glasi:

Besedilo pogodb

Ker je Bolgarija pripadnica politike utrditve miru na Balkanu in prežeta z željo, da vzdržuje z balkanskimi državami medsebojno sodelovanje ter zaupanje in ker so države Balkanske zveze prežete z enakimi miroljubnimi težnjami in z isto željo po sodelovanju in medsebojnem zaupanju, izjavljata podpisana

Nj. ekse. Metaxas, predsednik ministrskega sveta in zunanji minister Grčije, kot sedanjí predsednik stalnega sveta Balkanske zveze v imenu vseh njenih članov na eni strani ter

Nj. ekse. Georgij Kjušeivanov, predsednik ministrskega sveta in zunanji

minister Bolgarije, na drugi strani

V imenu držav, ki jih predstavljata, da prevzemajo te države obveznost medsebojnega sodelovanja in izogibanja vsake sile po sporazumih, ki jih je vsaka izmed teh držav prevzela glede nenapadanja, kakor tudi, da sta se sporazumela odločiti se izvrševanju določbe 4 vojaških in letalskih odredb neuilske pogodbe, odredb konvencije o meji Tracije, sklenjene v Lausanni dne 24. julija 1923, ter določb solunskega sporazuma z dne 31. julija 1931.

Komunikacije

Po podpisu sporazuma med državami Balkanske zveze in Bolgarijo je bilo snoči ob 19. izdan naslednji komunikat:

Nj. ekse. Kjušeivanov, predsednik ministrskega sveta in zunanji minister Bolgarije, ter Nj. ekse. Metaxas, grški ministrski predsednik in zunanji minister kot sedanjí predsednik sveta Balkanske zveze, sta se sestala danes v Solunu in podpisala sporazum med državami Balkanske zveze in Bolgarijo.

Ta sporazum, ki je bil sklenjen v polni ravnopravnosti, je svečan uspeh

razgovorov za dosego medsebojnega prijateljstva in razumevanja. Sporazum predstavlja zgodovinsko etapo v razvoju vseh držav podpisnic ter dovoljuje upravičeno upanje, da bo ta svečani akt imel v bodočnosti blagodejne posledice.

Prežete s politiko miru na Balkanu so Bolgarija, Turčija, Rumunija, Jugoslavija in Grčija prevzele obveznost, da se bodo glede medsebojnih odnosov podpirale in da se bodo izogibale uporabi sile in to po sporazumih, ki jih je vsaka izmed teh držav prevzela glede vprašanja nenapadanja. Edine so v tem, da se odločijo, kar se njih tiče, uveljavljanja določbe 4 vojaških in letalskih odredb neuilske mirovne pogodbe, kakor tudi odredb, ki so obsežne v sporazumu, sklenjenem v Lausanni.

Prežete z željo po sporazumnem medsebojnem sodelovanju bodo stremele za tem, da ustvarijo čim večjo blaginjo svojim narodom, ki so toliko pretrpeli.

Te države ne dvomijo, da se s tem sporazumom začneja doba varnosti in slege na Balkanu in da bo s tem sporazumom doprinešen dragocen delež za ohranitev miru.

Pogajanja v Pragi

V sredo bodo predloženi sudetskimi Nemcem načrti čl. vlade za ureditev manjšinskega vprašanja

Praga, 1. avg. d. Min. predsednik dr. Hodža bo bržkone že jutri pričel pogajanja z združenimi madžar. opozicijskimi strankami, za sredo pa je določena njegova prva konferenca z delegati sudetsko-nemške stranke o pripravljenem gradivu za rešitev manjšinskega vprašanja. Tej konferenci bo sledil sestanek političnega odbora ministrov pod predsedstvom dr. Hodže z zastopniki sudetsko-nemške stranke. Pogajanja o ureditvi narodnostnih vprašanj bodo torej prešla te dni v svojo drugo fazo, v kateri se bodo nadaljevala ob prisotnosti angleškega opazovalca lorda Runcimana, ki bo prispeval v Prago v sredo popoldne.

Jutrišnja seja parlamenta bo le kratka ter ne bo imela nobenega političnega značaja, ker je bila sklicana le zato, da se pristojnim odborom odkažejo nekateri ne-politični zakonski predlogi vlade.

Angleško mnenje

o narodnostnem statusu

London, 1. avg. d. Konservativna »Yorkshire Post« se bavi s predlogom narodnostnega statusa, ki ga je izdelala češkoslovaška vlada, ter izraža pri tem mnenje, kakršno prevladuje o njem v angleški javnosti. List se podrobno bavi s posameznimi točkami narodnostnega statusa, pri čemer pa poudarja, da objavljeni izvešček ni niti popoln niti avtentičen. Nobenega dvoma ni, pravi, da hoče češkoslovaška vlada zbuditi vtisa, da hoče zavzeti svoje stališče še pred prihodom lorda Runcimana v Prago, jasno pa je, da kaže v glavnih potezih objavljeni narodnostni statut pripravljenosti, čim bolj ugoditi zahtevam sudetskih Nemcev, ki so

bile izražene v njihovi spomenici od 7. junija. Zato je treba tem oolj obžalovati, ker zavzema nemški tisk že sedaj odklonilno stališče. Objava posameznosti iz narodnostnega statusa dokazuje, da je izključena edinost zahteva po osnovanju sudetsko-nemške države v okviru ČSR. List se bavi nato z zahtevami nemškega tiska, ki naj bi jih izpolnila češkoslovaška vlada nasproti sudetskimi Nemcem in sklepa, da bo Runcimanova misija zelo težka. Razumljivo je mnenje na evropskem kontinentu, da bo izvršen na lorda Runcimana pritisk, naj predlaga izpremembe, ki bi bile v resnici nezdržljive s politično ali celo teritorialno integralnostjo ČSR. Pričakovati se sme, da bo Hitler, zaključujoč list svoja izjavljanja, ki ne želi nobene vojne s ČSR, skušal pregovoriti angleško vlado, naj bi izpremenila svoje stališče od 21. maja in prepuščila Češkoslovaško usodi, če pristane Nemčija na pogajanja o drugih problemih.

Wiedemann ni odpotoval v inozemstvo

Berlin, 1. avg. d. Glede na vesti, razširjene v inozemskem tisku, o nameravanem ponovnem potovanju stotnika Wiedemanna v London in celo o njegovem tajnem obisku v Parizu, je objavil Deutsches Nachrichtenbureau na podlagi informacij iz dobro obveščenih krogov, da so povsem neutemeljene. Stotnik Wiedemann se pretekli teden ni mudil niti v južni Nemčiji, kakor so poročali nekateri listi, ter ni odšel iz Berlina. Ob koncu tedna je bil na deželi v bližini Berlina.

Francija in spor v ČSR

Francoska vlada se popolnoma strinja z angleško posredovalno akcijo v Češkoslovaški

Praga, 1. avg. d. Včerajšnja »Prager Presse« je objavila uvodnik francoskega novinarja Julesa Sauerweina o stališču francoske vlade glede na Runcimanovo misijo v ČSR. Predvsem poudarja, da se Daladierova vlada prizadeva izpopolniti stike z Anglijo v enaki meri, kakor skuša nemška politika ločiti Anglijo od Francije. Položaj je sedaj tak, da bi ne mogla niti sedanja francoska vlada niti kakšna druga predlagati parlamentu kako željo, na katero Anglija ne bi pristala.

To pa ni edini vzrok za temo sodelovanja. Tudi na Sredozemskem morju tvorita obe sili dejansko enoto. Če bi se že moglo trditi, da stališče, ki ga je Francija zavzela po vojni v srednji Evropi, ni bilo vedno v popolnem skladu s stališčem Anglije, je stvar na Sredozemskem morju popolnoma drugačna. Francija je 1. 1935 žrtvovala Angliji na ljubo zblizanje z Italijo, ki se je po konferenci v Stresu kazalo že v razgovorih med francoskim in italijanskim generalnim štabom. Nedavno pa je Anglija na to ustrežljivost odgovorila s tem, da ni uveljavila angleško-italijanskega sporazuma, češ, da spor v Španiji še ni urejen, v resnici pa zato ker Mussolini ne nadaljuje pogajanj s Francijo. Na Sredozemskem morju tvorita torej obe sili dejansko enoto, nja-

ni vojni brodovlj predstavlja enoto, katere skupno poveljstvo je za primer vojne že naprej določeno in za katero so angleška in francoska oporišča brez razlike povsem na razpolago.

Ker so razmere omogočile tako intimno zblizanje med Parizom in Londonom, je bilo naravno za realistično mislečo vlado, da omogoči tudi skupne smernice za politiko v srednji Evropi. Dne 21. maja se je pokazalo, kar se je že prej vedelo, da noče imeti Nemčija z Anglijo nobene vojne. Anglija ima to prvotno prednost, da noče imeti z njo nihče spora; na drugi strani pa se angleška politika ni mogla pridružit francoski, kar se tiče obljub, ki bi jo v enaki meri vezale na Češkoslovaško in so Chamberlainove izjave v parlamentu osmašile mejo, do katere bi lahko šla v tem pogledu.

Edino, kar je bilo mogoče storiti glede na to in kar se je tudi storilo, je bilo, da se je prepuščala Angliji odločilna vloga v ureditvi spora na Češkoslovaškem. Lord Runciman ne bo razsodnik, temveč samo svetovalec z nalogo, da zblizi v svojih nasrannih razidna, toda v isti državi živeča naroda. Njegova misija bo morda zahtevala mnogo časa; nekateri v Londonu govore o šestih mesecih, vsekakor pa rok treh mesecev ne bo pretiran. Po francoskem zna-

nju se v tem času ne bo zgodilo ničesar definitivnega in se ne bo pojavilo nobeno izvršeno dejstvo kot ovira angleškemu svetovalcu. Na ta način nastvarjeno premirje bo dalo možnost za nadaljnja pogajanja.

Francija je za rešitev, ki ne bi omogočala samo obstoja, temveč tudi dobro funkcioniranje češkoslovaške države, pri tem pa ni nikakor noče, da bi reforme ustvarile konglomerat, ki bi današnje težkote samo odgodil, da bi se kasneje pojavile še z večjo silo. V prijateljski rešitvi, ki jo pričakuje, naj bi ne bilo ničesar, kar bi bilo proti interesom češkoslovaške vlade, ki jo v njenih prizadevanjih podpirata Velika Britanija in Francija.

Begunska konferenca v Londonu

London, 1. avg. d. Lord Winterton, angleški zastopnik na konferenci v Evlianu, je izjavil, da je za rešitev vprašanja 21. dovskih beguncev, brezpogojno potrebno sodelovanje Nemčije, ker se ne more zahtevati, da bi begunci zapustili svojo domovino brez vsakega vinarja. Mora se jim prepuščati toliko sredstev, da se bodo vsaj lahko izselili. Winterton je napovedal, da se bo v sredo sestal pod njegovim predsedstvom v Londonu odbor vladi, ki so bile zastopane na begunski konferenci v Evlianu.

Prepoved tujih zastav na Madžarskem

Budimpešta, 1. avg. AA. Uradni list objavlja odlok, po katerem je odsej prepovedano na Madžarskem razobežati zastave tujih držav na zasebnih poslopih, hotelih, trgovinah, gledališčih in kinematografih. Izjeme so samo konzulati, poslanstva in zgradbe, v katerih stanujejo predstavniki držav, ali člani tujih vlad, uradnih tujih zastopstev, zatem poslopja ter vsa ostala mesta, kjer so organizirani kongresi, mednarodne razstave ali športne manifestacije. Tudi avtomobilisti ne bodo smeli na svojih avtomobilih imeti svojih nacionalnih zastav, razen malih zastavic, ki bodo morale imeti predpisano velikost. Merodajni krogi izražajo, da tega odloka ni izzval noben konkreten dogodek.

Danska ekspedicijska v Notranji Mongoliji

Peking, 1. avg. AA. Agencija Domej poroča iz Pekinga, da bo zmanjšena odprava, ki jo je organiziralo dansko geografsko društvo, odpotovala danes iz Pekinga v Kalgan, da prouči razmere v Notranji Mongoliji. Japonske oblasti so ukrenile vse, da bi ji čim bolj otežile potovanje.

Ukrepi za zaščito Nizozemske Indije

Haag, 1. avg. AA. Nizozemska vlada je sklenila posebne ukrepe za zaščito Nizozemske Indije proti napadom iz zraka. Program obsega zgraditev letalnic, pristanišč, hidravličnih central in radijskih postaj. Meseca oktobra bo vlada poselala v Nizozemsko Indijo 12.000 plinskih mask.

Borzna poročila

Curich 1. avgusta. Beograd 10, Paris 12.045, London 21.455, New York 436.50, Bruselj 73.775, Milan 22.36, Amsterdam 239.625, Berlin 175.30, Dunaj 32.50, Praga 15.07, Varšava 32.30, Beherette 3.23.

Sporočilo čitateljem in prijateljem

V soboto je »Mariborski Večernik Jutra« prinesel članek »Narodnikom in čitateljem v slovo«. Članek se glasi:

Z današnjim dnem preneha izhajati »Mariborski Večernik Jutra« v dosedanjem lastništvu in z dosedanjim redakcijskim. Od 1. avgusta bo izhajal »Večernik« v lastništvu in izdajateljstvu g. Adolfa Ribnikarja neodvisno in brez zveze s skupino »Jutrovihi« listov, katerih bi-stven del je bil tudi naš dosedanji mariborski popoldnevnik.

Vzroki teh sprememb so našim čitateljem znani iz svoječasnó objavljene poročila. Prehod »Mariborskega Večernika« v privatno osebno lastništvo je posledica izvršene reorganizacije v lastništvu naših listov. Lani ustanovljena zadruga »Napredni tisk«, pri kateri sodeluje širok krog naprednih in nacionalnih ljudi iz vse Slovenije, je postala odločujoč činitelj v vodstvu naših časopisnih podjetij ter je med drugim prevzela tudi celokupno udeležbo g. Ribnikarja pri Jugografiki, odnosno konzorciju »Jutra« in pri Narodni tiskarni. V okviru tega aranžmana je bilo dogovorjeno, da pride »Mariborski Večernik Jutra« v last g. Ribnikarja, ki bo izdajal ta dnevnik kot svoje glasilo, samostojno in poslovnem, redakcijskem in programskem pogledu.

Ta sprememba se je izvršila po posvetovanju s širokim krogom naših prijateljev v Mariboru in v bivši mariborski oblasti ter z njihovim pristankom.

Ko se danes poslavljamo od prijateljev, naročnikov in čitateljev našega »Večernika«, se jim toplo zahvaljujemo za vso njihovo podporo in njihovo zvestobo. S svojo požrtvovalnostjo so omogočili, da se je moglo v severni Sloveniji poleg »Jutra« krepko zasidrati odlično napredno in nacionalno glasilo, ki je v tesni zvezi z našim glavnim listom posvečalo še svojo posebno pažnjo vprašanjem in interesom naše druge slovenske prestolnice in naše severne meje ter je v Mariboru in njega oblasti zadostilo potrebi popoldanskega, odnosno večernega lista, kakor vrši to nalogo v Ljubljani in njenem območju večernik »Slovenski narod«.

Iz krogov naših prijateljev se sedaj oglašajo razumljiva želja po ohranitvi kontinuitete. Poleg našega »Jutra« si želijo napredni nacionalni ljudje v mariborski oblasti popoldanski list, ki naj bi na osnovi »Jutrovega« programa krepko nadaljeval poslanstvo dosedanjega mariborskega »Večernika Jutra« za narodno in državno edinstvo ter za nepotrjeno napredno in jugoslovensko misel, a obenem posvečal svojo po-

sebno pažnjo problemom našega Maribora in naše severne meje. Tej želji bomo ustregli. Naš ljubljanski popoldnevnik »Slovenski narod« bo v bodoče redno prihajal v Maribor ter v vso bivšo mariborsko oblast že v popoldanskih urah ter bo znatno razširil svojo poročevalsko službo za te kraje. Tako bodo imeli naši prijatelji poleg našega »Jutra« tudi njegov večernik na razpolago. Kakor znano, je cena »Slovenskega naroda« le 12 din mesečno, torej le za 2 din višja od dosedanjega cene našega »Večernika«. Zato pa ima »Slovenski narod« skoraj dvakrat večji obseg in mnogo popolnejšo informacijsko službo. Potrudili se bomo, da bo »Slov. narod« v polni meri izpolnil vrzel, ki nastaja s prenehanjem posebnega mariborskega večernika »Jutra«.

Bolj kakor kedaj sta danes potrebna edinstvo in sloga naprednega, jugoslovensko čutečega življa, zlasti v obmejnih krajih. Tej ideji služi vse naše časopisje, ki zvesto svojemu programu in pošteno v svojih sredstvih, solidno v svojih poročilih in trezno v svojem gledanju na velike in male probleme našega naroda in naše države neustrašeno zastopa osnovno misel našega narodnega obstoja. Ta misel je v zadnjem času povsod še bolj utrjena in osobito tudi na Stajerskem v zmagovitem pohodu.

Zvesto ji hočemo služiti, prepričani, da je edino ona zmagovita in spasonosna.

V tem poslovnem članku »Mariborskega Večernika Jutra« je povedano vse in bi bila odveč še kakšna druga poročila ali priporočila. Vabimo vse prijatelje na mariborskem področju in na vsem bivšem Stajerskem, da se naročijo na »Slovenski narod«, ter ga priporočajo tudi svojim znancem. Mesečna naročnina znaša 12 din. Naš list bo imel v Mariboru v dosedanjih prostorih »Večernika« na Grajskem trgu 7 posebno mariborsko uredništvo ter podružnico svoje uprave. Tam naj naročajo »Slovenski narod« prebivalci Maribora in neposredne okolice, naročniki iz drugih krajev, ako tam ni podružnice »Jutra« in »Slovenskega naroda«, pa naravnost pri upravi »Slovenskega naroda« v Ljubljani, Knaflijeva ul. 5.

Ravno tako se lahko inserati za »Slovenski narod« naročajo ali pri podružnici v Mariboru ali pa pri upravi v Ljubljani. Dopise in druge rokopiese, v kolikor se nanašajo na Maribor in njegovo področje, pošiljajte na mariborsko podružnico »Slovenskega naroda«, Grajski trg 7.

Pod vlak je skočila

V Šoštanju, 31. julija.

Na progi med prelazoma Koroske in dr. Vošnjakovce ceste je v petek zvečer po nekaj mesečnem predsedku zopet tekla človeška kri. 23-letna služkinja Tinka Kumrova iz Šoštanja si je nekaj metrov od zapornice končala svoje mlado življenje. Zgodilo se je to pri zadnjem večernem vlaku, ki prihaja v Šoštanj ob 21.45. Vlakovodja je pri zapornicah začutil sumljiv sumek in ropot pod kolesi. Na postaji je o tem obvestil prometnega uradnika. Ko so prišli prvi železniški uslužbenci tja na progo, so našli Tinko Kumrovo v zadnjih zdihljajih. Vlak je s strahovito razsejal; odrezal ji je obe nogi, smrtno poškodbe pa je dobila po vsem telesu. V nekaj minutah je umrla.

Ko je opravila sodna komisija svoje formalnosti so odpravili truplo v mrtvašnico. Kaj je mladega dekleta dovedlo do prostovoljne smrti, še ni znano. V petek popoldne se je pripeljala iz Savinjske doline, kjer je bila tedaj dni v službi. Kakor smo svedeli, je malo pred prihodom vlaka napisala listek in obvestila svojce o svojem usodnem koraku.

Še eno mezdno gibanje

Ljubljana, 1. avgusta.

Največja kamnoolomniška podjetja v Sloveniji obratujejo na Pohorju. Pri dveh podjetjih, ing. Lenarčiču in A. Resu je zaposlenih v pohorskih kamnoolomih 280 delavcev.

Kakor večina stavbnih delavcev so se tudi kamnoolomniški delavci začeli lani oglašati z zahtavo po zvišanju plač, posebno, ko je draginja nepretrgano naraščala. Stavbno delavstvo v Sloveniji ima enotno kolektivno pogodbo, ki pa ne obsega kamnoolomniškega delavstva. Kamnoolomniško delavstvo je zato zahtevalo, da bi imeli sklenitev posebne kolektivne pogodbe. Delavske organizacije je postala

podjetjema delavske predloge po ureditvi delovnih pogojev. Podjetja sta pa delavske predloge zavrnili. Izgovarjali sta se, da ne moreta ustreči delavskim zahtevam, ker jima že sicer konkurirajo podjetja v drugih pokrajinah, kjer slabše plačujejo delavce.

Delavstvo kljub temu ni popustilo. Delavska organizacija je ugotovila, da pohorska kamnoolomniška podjetja ne konkurirajo podjetja iz drugih pokrajin, češ da imata 90% dobav v Sloveniji v svojih rokah, 10% pa odpade na druga kamnoolomniška podjetja v Sloveniji.

V Ribnici na Pohorju sta bili že dve uradni razpravi, da bi se dosegel sporazum med delavstvom in podjetjem. Vendar do sporazuma ni prišlo in delavstvo je pripravljeno poslužiti se zadnjega sredstva, če podjetji ne bosta hoteli pristati na njihove zahteve. Delavstvo trdi, da ne more več prenašati bede ter da si mora izboljšati boljši košček kruha.

Juniorški lahkoatletski meeting v Mariboru

Razpis juniorskega lahkoatletskega meetinga, ki ga priredi SK »Zelenci« v Mariboru 15. avgusta ob 8. na svojem stadionu ob Tržaški cesti.

Tekmovanje se bo vrši na tekašišču, ki je dolgo 428 m, ima dva dvignjena zavoja ter je posuto z ugaski. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov, ki so vključeni v JLAS-u. Pismene prijave s prijavnino din 1 za osebo je poslati na naslov: Jenko Jože, stadion SK »Zelenci«, Maribor, Tržaška cesta, najpозneje do 13. avgusta 1938, do 12. ure. Tekmovanje se vrši po pravilih in pravilniku J.L.A.S.-a.

Težke in vrstni red tekmovalja: Juniorji razreda »C«: tek 100 m, met krogle, skok v višino z zaletom, tek 1500 m, met kladiva, skok v daljino, štafeta 4 x 100. Juniorji razreda »B«: tek 200 m, met krogle, skok v višino z zaletom, 1000 m, štafeta 4 x 100 m.

Proslava 20 letnice Jugoslavije v Mariboru

Maribor, 1. avgusta

ZA KRALJA IN DOMOVINO

Proslava 20-letnice Jugoslavije v Mariboru naj poteka nam in sosedom, kaj je Slovincem domovina lastna država in narodna dinastija. Posebno obsejni Maribor in vsa širina okolice skupno z gosti iz vse Slovenije hoče ob tem jubileju jasno dokumentirati, da je Maribor bil, da je in da ostane slovenski in jugoslovanski!

SPOREDNI SLAVNOSTI

V soboto 12. avgusta ob 20. bo bakladi po mestu, ob 21. stik na Glavnem trgu, nagovor mestnega župana, državna himna in razhod. Posamezne organizacije poskrbe bakle za baklado svojim članom same. Bakle se bodo dobile po dim i že v predprodanju in na zbirališčih.

V nedeljo 14. avgusta ob 5. budnica po mestu. Do 8. prihod taborjanov zrednimi in dopolnilnimi vlaki, peš, na kolesih, na vozovih, avtomobilih. Od pol 8. do pol 9. zbiranje in urejanje organiziranih skupin na zbirališčih. Ob 8.45 pohod po mestu. V pohod pridejo samo organizirane prijavljene skupine, drugi udeleženci se razvijajo po mestu. Ob 10.45 služba tožja v vojašnici kralja Petra I. Po maši zahvalna pesem. Ob 11.30 tabor na istem prostoru. Ob 12.30 razhod tabora. Popoldne na tabornem prostoru ljudsko veselje. Ob 3. nastop goib. Ob 4. nastop pevskih zborov. Ob 5. prikazovanje narodnih običajev, ob 6. srečolov, ob 7. velik ognjemet.

PRIJAVA UDELEŽBE

Tako velike prireditve ni mogoče dobro organizirati, če ni točnih prijav. Zato

ponavljamo prošnjo, da prijave točno oddajate tudi iz tistih krajev, odkoder se ne boste vozili z vlaki. Nobena skupina in organizacija, ki ne bo poslala točnih prijav, ne bo mogla v prevoz. Na krajovne odbore bomo takoj po prijavah poslali prijavljeno število izkaznic in znakov. Ker bo v zadnjem času pred prireditvijo treba govoriti kaj nujnega telefoničnega sporočila v Maribor, kličite v zadnji organizacijski telefonski številki 25-87, v zadnji izkaznici in znakovi pa telef. številki 29-15.

POSEBNI DOPOLNILNI VLAKI

Kakor smo že sporočili, nam je železniška direkcija za 14. avgusta zagotovila posebne dopolnilne vlake. Ti bodo vozili po vseh progah dravske banovine tako zgodaj, da bo mogoče priti pravočasno v Maribor in zvečer bodo zopet vozili iz Maribora. Vozni red teh vlakov bomo objavili prihodnji teden. Četrtniška vožnja volja za vse vlake v vsej državi. Prosimo pa, da se poslužujete dopolnilnih vlakov in s tem omogočite radež promet.

POGOJI ZA ČETRINSKO VOZNO

Kdor se hoče v Maribor peljati s četrtniško vožnjo, mora imeti že na domači postaji poizvedbo kartico do Maribora in obrazec K-14 za din 2 ter se pelje s tem v Maribor. V Mariboru nikjer ne odda karte, pač pa oskrbi potrdilo udeležbe in da na postaji pred odhodom žigosati obrazec K-14 tako se pelje zastonj iz Maribora. Četrtniška vožnja velja za dohod v Maribor od 12. do 20. avgusta in za odhod od 14. do 22. avgusta.

Mariborski drobiž

Hrvatski apel na slovenska srca. Dne 19. julija je sadela veliko hrvatsko vso katastrofo. Po nesrečnem naključju je pogorelo 38 km² s stanovanjskimi in gospodarskimi poslopji vse do tal, s njimi vred pa tudi mnogo živine, vse poljstvo, obkopa in velik del nove žetve. Prebivalci pa so si rešili golo življenje in nič drugega. Zima pride in po vsej državi se sblajajo za pogorele, ki jim bo treba dati najpotrebnejše, da si zopet sezidajo svoje domačije. Tukaj širša področja Hrvatskega kulturnega društva »Napredak« je sklenila apelirati tudi na slovenska srca in bodi to član »Napredka« s polnim pobirališčem pogorele. Vsek, tudi najmanjši dar, je dobrodošel.

Radi imenjava železniškega tira na prehodu državne ceste Maribor—Št. t. na Posenici odreja sresko načelstvo zaporo prometa na državni cesti preko omenjenega prelaza v času: 2. avgusta, od 13. do 16. 4. avgusta od 10. do 13. Zato velja za vsa vozila izvesti kolektorje. Transitni promet med občinama Kosaški in Št. t. Iljem pojde v času zapore po banovinski cesti preko Jarenine.

Vpisovanje v obrtno nadaljevalno šolo bo na mestnem poglavarstvu v Mariboru vsak dan od 1. do 21. avgusta in sicer ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ob delavnikih pa od 10. do 12. Vpisati se morajo vsi vajenci in vse obrtne vajenke. Ki se niso strli 18 let in še niso dovršili obrtno nadaljevalne šole. Novinci in novinke prinese s seboj odpustnico dovršene prejšnje šole in tudi radi vpogleda kresni list. Pri vpisu vplačajo vsi običajno vpisnino. Šola naproša delodajalce, naj pošljejo svoje vajence in vajenke čim prej k vpisovanju, da bo mogoče pravočasno sestaviti učni red.

Težekeske novice ob križniški Ptuske in Tržaške ceste se razvija vsako soboto svojo jevrstna trgovina stare robe, ki nudi mino-idočim potnikom tipično aliko pridobivanja zaslužka najnižjih delavskih slojev. Poleg očetov in starih mamic so prodajalci majhni otroci v ponosen, razgani odloki, ki proše ponujajo svojo šaro za nekaj din. Med Lesnikovo gostilno in Mernikovo trgovino so ob lesenem platu ki služi obnem za stojnico, razstavljeni predmeti: stari čevli, alike, a polomljenim steklom, okvirji vseh vrst, ponošena in zakrpana obleka, stare petrolejske svetilke, podkve in zarjaveli žebelj, stari gramofoni, ki vabijo s hreščecimi glasovi kupovalce. Na platu vse gabice, grlice, s svojim guguru zastojni šišče kupce, vmes zažgoli v primitivni kletki kanarček, kakor bi se zmotil v to družbo, pa hoče opozoriti kupca, da ga vzame za nekaj kovačev. Ljudje obstajajo, barantajo in včasih tudi kdo kaj kupi. Kmetiči lant zahteva, da preizkusi prodajalec gramofona drugo ploščo. Tudi ta hrešči, obrabljeni in prestara je. Odide in prodajalec bo poskušal srečo drugo soboto. Popoldne prenela kupevanje. Prodajalci so pobesali svojo neprodano robo in odšli tje nekam v Abesinijo, Sibirijo in Mehiko, kakor pravimo predelom nedaleč Tezna, da pripravijo naravno šaro za drugo soboto.

Pobreske občinske politike. Na zadnji seji pobreskega občinskega odbora so glede elektrifikacije okoliških občin Dogoš, Zrkonci itd. sklenili, da se ne režejo stiki z okoliškimi občinami Maribora v srčno, če ne šče oddaje oziroma instalacije elektrifika-cije en milijon din, vendar pa ima dobiček samo mestna občina, ker pobira pripadajočo pristojbino. Tudi se občinski odborniki sklenili, da se odkupi Partlova hiša v Tezenski ulici 3 za občinski dom za znesek 117.000 din. V to svrhu so bili odobreni krediti za odkupnino s prihranki proračuna. Škoda leta 1936/37 in 1937/38.

Et neminešne javati! Prejeli smo: »V počitniških letih 1870, ko sta Mihael Napotnik in Jakob Pukl ministrala v Celju, smo se zbrali ta dva, mediciner Miroslav Breznik in moja malenkost pri gostilni Zbuko-šek na trgu z namenom, da bi se šli zahvaliti našemu velikemu dobrotniku in prijatelju konjskih dijakov, Simonu Černuški, županu v Črešnjah. V znak naše narodno-sti smo si pripeli slovenske trakovice in pred odhodom govorili glede pozdrava. Mihael Napotnik je predlagal kot najlepši pozdrav: »Zdravot. In ko smo ta pozdrav sprejeli, smo ga med seboj vedno rabili. Opetovano pa čitamo v časnikih, da skušajo nekateri duševni pritlikavci, ki se ne dajo primerjati našemu rajnemu knezoškofu Mihaelu Napotniku, ta lepi kresčanski pozdrav odpravi-ti. Seveda se jim to ne bo nikdar posre-čilo. Dr. Ivan Rudolf Konjec.«

Is Studencev. Naš Sokol razvija tudi preko politike živahno delavnost. Studenčano priporočamo, da si izposojajo knjige v lepi in bogati knjižnici agilnega studen-škega Sokola.

Kupuj domače blago!

in tako se je pripravljala v bogati rodbini neizogibna katastrofa.

Princ Sergej Panin je takoj zašlutil, kje ga čaka bogastvo in storil je vse, da bi se čim bolj prikupil Desvarennesovi, obenem pa tudi njeni hčerki. Hčerko je znal očarati tako, da jo je kmalu imel trdno v svojih mrežah. Peter Delarue je bil v Tunisu, od koder ga je gospa Desvarennesova poklicala misleč, da se ni vse izgubljeno. Prihite je, toda doma ga je čakalo bridko razočaranje, Mihelina je ljubila drugega. Zavrženi mladenič se je vdal v svojo usodo. Ljubezen med Mihelino in Paninom je kmalu poglajala tako globoke korenine, da se iz dekliskega srca ni dala več izruvati. Škrbna mati je sicer nasprotovala tej zvezi, a sled-nji se je morala pod vplivom neiz-merne ljubezni do hčere ukloniti in privoliti v njen zakon s Paninom. Ivan ka se je pa omožila z bankirjem Jeanom Cayrolom, zaupnikom in sotrud-nikom svoje dobrotnice, čeprav ga ni ljubila, čeprav je gorelo njeno srce za Panina. Še bolj je krvavelo materino srce, ko je Desvarennesova zvedela, da je tudi Ivanka zaljubljena v Panina, da sta se ljubila že v Angliji in da je to-rej dala svojo ljubljeno hčerko možu, ki je ni vreden.

Razen teh glavnih junakov romana nastopa v njem še Marechal, poslovod-ja Desvarennesove, ki pa ne igra pomembnejše vloge.

Delavske mezde v Sloveniji

Med gospodarsko krizo so bile realne mezde celo višje kakor pred njo

Ljubljana, 1. avgusta

Vprašanje delavskih mezd je v resnici vsak dan na dnevnem redu, ne le zaradi tega, ker sprosta pogosta medna gibanja, temveč, ker pač najgloblje posega v vse gospodarsko in socialno življenje. Zato je prav, da mu Socialno ekonomski inštitut v Ljubljani tudi posveča posebno pozornost. Potrebno je, da opozorimo na savi-mive ter povsem stvarne statistične podat-ke o delavskih mezdah v članku I. Laha, objavljenem v glasilu Socialno ekonomskega inštituta »Tehniki in gospodarstvu«. Po članku posnemamo naslednje podatke, da se bo tudi širša javnost seznanila z zani-mivo statistiko.

V avstrijskih statistikah o bolniškim in nezgodnem zavarovanju ni nobenih števil-ko mezd. Mezdno statistiko je v Sloveniji uvedla šele Okrajna bolniška blagajna za Slovenijo 1.1921. Ščasom se je ta statistika zelo izpopolnila (pri OUZD), da je zdaj ne-obhodno potreben pripomoček vsakomur, kdor hoče proučevati naše socialne razmere.

Do 1.1923 je povprečna dnevna zavarovana mezza naglo narasčala, kar je treba pripisovati inflacijski politiki, deflacijska kriza od srede 1.1923 do konca 1.1925 je pa porast povprečne zavarovane mezde sicer nekoliko zavrla, vendar ne povsem zaustavi-la. Od začetka 1.1926 je dnevna zavarovana mezza narasčala zopet hitreje. L. 1930 se že pozna vpliv svetovne gospodarske kri-ze: povprečna dnevna zavarovana mezza je začela upadati in je upadala tudi še po 1.1932, ko je zaposlenost že začela v splošnem narasčati. Porast mezd se je začel ka-zati v statistiki šele 1.1936, vendar je bil še neznačen. Lani je bila zelo ugodna kon-junktura in mezde so precej porasle. I. Lah pa misli, da je na mezde ugodno vplivala tudi ministrska uredba o minimalnih mez-dah.

Presoja mezd po sami mezdni statistiki OUZD je težka zaradi neprestanega spreminjanja cen življenjskih potrebščin, zato je pisec spremenil nominalno zavarovano mezo OUZD-a v realno mezo, ki nam pove, koliko življenjskih potrebščin si lahko delavec kupi za svoj zaslužek. Poslužili se je podatkov revije »Indeksa«, ki jo izdaja A. Benko-Grado v Zagrebu. Po teh podat-kih 4-članska delavska družina porabi na-tančno trikrat toliko, kakor samski delavec.

Povprečni stroški za življenjske potreb-ščine so znašali na dan

leta	za samskega delavca	4-člansko družino:
1929	33.70 din	86.40 din
1930	30.96 »	78.59 »
1931	28.71 »	72.74 »
1932	25.91 »	65.28 »
1933	22.36 »	56.48 »
1934	20.91 »	52.88 »
1936	20.75 »	52.68 »
1937	21.94 »	55.98 »

Povprečna dnevna zavarovana mezza moških delavcev je znašala 1.1929 28.20 din, 1930 29.40 din, 1931 29.38 din, 1932 27.62 din, 1933 26.27 din, 1934 25.40 din, 1935 25.11 din, 1936 25.24 in lani 26.17 din. Da doblimo realno mezo, moramo razdeliti dnevno zavarovano mezo s stroški za življenjske potrebščine. Če realna mezza pre-sega stroške življenjskih potrebščin (to se pravi 100% znaša, če natančno krije stroške življenjskih potrebščin), si delavec lahko kupuje tudi kulturne dobrine. Samo po sebi se pa razume, da si mora delavec pri-trgovati celo pri najpotrebnejši hrani, ob-leki itd., ako mezza ne krije stroškov življenjskih potrebščin. Najbolj zanimivo so naslednje številke, ki nam kažejo, koliko je znašala realna mezza samskih delavcev in rednikov družin.

leta	sam. delavca	4-članske družine:
1929	84%	33%
1930	95	37
1931	102	40
1932	107	42
1933	117	47
1934	122	48
1935	122	48
1936	122	48
1937	119	47

Te številke nam kažejo, da so bile realne mezde med krizo celo višje kakor pred njo, kar je pač najbolj zanimivo. Med krizo so se namreč življenjske potrebščine znatno pocenile, bolj kakor so se znajale mezde. Delavstvo pa je med krizo najbolj trpelo zaradi nezaposlenosti, česar ta statistika seveda ne more pokazati. Na prvi pogled pa je očitno, da so mezde družinskih rednikov mnogo prenižale; če bi se podvojile, bi niti še ne bile dovolj visoke za eksistenčni minimum. Zanimivo je tudi, da se realna mezza lani zopet znajala, med tem ko je narasčala celo med krizo: podražile so se življenjske potrebščine, in sicer tako znatno, da se to kaže v realnih mezdah kljub narasčanju povprečne dnevne zavarovane mezde.

Činitelj zadovoljni. Dopoldne, ko je bil v mestu promenačni koncert najpomembnejši dogodek, se je solnce skrivalo, da ljudje niso pobegnili iz Ljubljane. Vendar je pa bilo vreme dovolj lepo, da so prišli letoviščarji na svetlo. Zdi se, da so ljubljanski letoviščarji samo možnega spola. Zadržne case posedajo na kavarnskih vr-tovih sami resni možje. Ko to opaziš, se le lahko dobro razumeš, zakaj je zdaj tak. Šen božanski mir v Ljubljani.

Kakor mezza veste, prirejuje v Ljubljani poleg promenadnih koncertov samo zaradi tujeskega prometa. S tem so Ljubljani priznali, da je letovišče-karsko mesto. Tega se seveda najbolj veseli mušanci; ti, st, ki ostajajo sami doma na počitnicah, ko so poslali žene v zdravilišča in sanatorije za živčno bolne in oni, ki morajo ženam dopovedovati, da je Ljubljana naj-znamenitejši letoviški kraj. Dokaz za to so nedeljski promenadni koncerti in obli-gaten dež.

Včeraj se je končala kopalna sezona, kakor trde dobri poznavalci vremena. S tem pa ni rečeno, da je v Ljubljani še ko-nec letoviške sezone. Dokler bo vladal po naših ulicah takšen ljubi mir, se bomo lah-ko veselili počitnic ob vsakem vremenu.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 1. avgusta katoličani: Vezi sv. Petra

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matica: Vsaka žena ima tajnost
Kino Sloga: Osveta je sladka
Kino Union: Skrivnosti Rdečega morja
Kino Moste: »Gospodarij viharja« in »Cirkus Sarane«
Kino Šiška: Srenada

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Ba-hovec, Kongresni trg 12, Komotar Nada, Vič — Tržaška cesta.

Izpod site

V Beogradu izhaja čevljarska »Revija«, ki ima na prvi strani nekakšno testivo, na nji pa natiskano: Paris, London, Italija, Wien, spodaj pa »internacionalna modae. Na prvi strani je oglas tvornice gumijaste obutve »Rekorde« v Beogradu. Dobrodrušno nasmejan moški sedi v gumijastih čevljih pred blagajno, v desni roki drži svinčnik in pravi:

»Uzmite olovku pa računajte. Za jedan par cipela, koje prodajate prosečno za din 150, morate nabaviti sledeći materijal, koji Vas stoji:

1. obertajli	Din 35,—
2. herihteraj	> 12,—
3. djonovi	> 20,—
4. brandzoli	> 6,—
5. ljubovi i keder	> 7,—
6. fleke gornje i donje	> 8,—
7. mešine	> 4,—
8. platno	> 1,—
9. izrada	> 34,—
10. sitnice	> 3,—

Revija je sicer čevljarska, toda našim čevljarjem bi delali veliko krivico, če bi jim hoteli napraviti take jezikovne spake. K sreči izhaja ta znamenita revija samo štirikrat letno in v roke jo dobe najbrž samo ljudje, ki imajo več soli v petah, ka-kor v glavah.

Čekisti — nudisti

»Jugoslovenske Novine« poročajo iz No-vega Sada, da je bil tam na obali Donave odkrit Klub nudistov in sicer na prostoru, ki so ga petrovardinski mačkovičili krstili Mačkovo sprud. Temu poročilu dostavlja, »Mačkoviči na Hrvatskem pripadajo čeki-stome (kajti oni čakajo in bodo čakali še sto let), v Novem Sadu pa so čli med »nudiste«, kar nači, da se že ponujajo...

Razstava čebel v Mariboru

Maribor, 1. avgusta

Maribor je imel včeraj redko prireditve. Slovenski čebelarstvo društvo, podružnica Maribor, je priredilo prvo razstavo živih čebel in sicer v prostorih Weberjeve gos-tilne na Pobrežju. Razstavni prostor je bil okrašen z državnimi trobojnicami in zelenjem in je lepo urejeno razstavo, ki je zbujala živahno pozornost, ves dan ob-iskovalo številno občinstvo. V okviru raz-stave, ki je prva te vrste v Sloveniji, se je vršila slavnostna seja čebelarke podružni-ce za Maribor ob priliki 20letnice obstoja. Slavnostno sejo, ki se je vršila v dvorani Weberjeve gostilne, je otvoril in vodil dol-goletni in zaslužni predsednik mariborske podružnice g. Oton Črepinko, ki je uvodo-ma pozdravil številne zastopnike oblastev, delegate posameznih čebelarskih podružnic iz vse Slovenije ter številno članstvo ma-riborske podružnice. V kratkih obrih je nato g. Črepinko podal poročilo o delova-nju čebelarke podružnice, ki že 20 let ne-umorno dela za razvoj in procvit sloven-skega čebelarstva. V svojih izjavah je g. Črepinko tudi orisal ogromni pomen če-belarstva za narodno gospodarstvo. Slavnost-

Našim novim naročnikom

Mnogim prijateljem napre-dnega tiska bomo poslali »Slovenski Narod« 14 dni na ogled. Ker vemo iz izkušnje, da se pretežna večina čita-teljev dnevnega tiska zanima tudi za tekoči roman, prib-čujemo kratko vsebino naše-ga zanimivega romana »Ser-gej Panin«, kotlikor ga je dostej izšlo. Tako bodo lah-ko naši prijatelji sledili napre-tu dejavnih romana, odliko-va-nega s uspešno francoske Alcazarske. Kdor se pa takoj naloži na »Slovenski Narod«, nam pošlje naša uprava na žel-jo vse številke »Slov. Naroda«, v katerih je bil v na-čelnih krajih naš tekoči roman.

Našim novim naročnikom

Pisatelj nam predstavi v prvem po-glavju izredno martijavo, podjetno in sposobno, ženo Desvarennesovo, lastni-ko ogromne pekarnice v Parizu, ki je zna-la iz nje ustvariti veliko podjetje, da je obogatela in igrala vidno vlogo med francoskimi industrijci. Njen mož Mihael je bil pa dobrodošen slabši, že-ni bolj v oviro kakor v oporo. Njun zakon je bil dolga leta brez otrok in žena, hrepenela po mladem bitju v svoji bližini, je pohčala hčerko gro-fa de Cernega, zadnjega potomca pie-

miške rodbine, obubožanega tako, da si je v obupu končal življenje. Ivanka ji je bilo ime. Njen mož Mihael je imel brata, ki je njegov sin Savinien živel na njen račun, ker sam ni bil zmožen nobenega poštenega dela. Vso neznost je pa posevala gospe Desva-rennesova sinu svoje bivše sosedo si-romahne trgovke Delarueve. Petru, in ukvarjala se je celo z mislijo, da bi uje-nil ta nadarjeni mladenič po njeni smrti prevzeti in voditi njeno podjet-je.

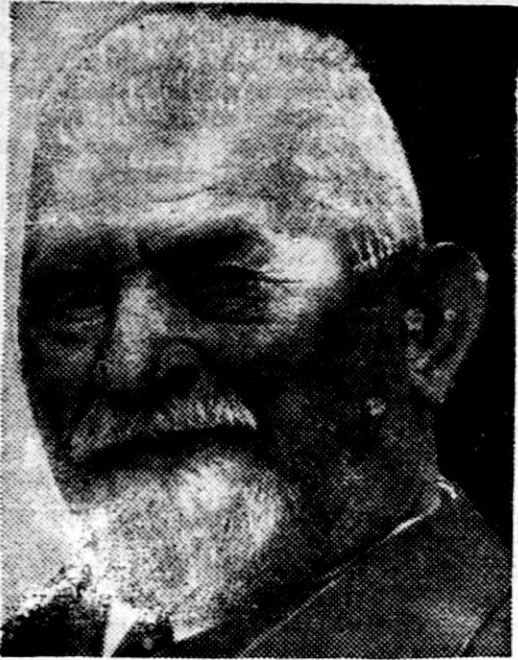
Naslednje se je pa zgodilo nekaj ne-pričakovane. Desvarennesova je po-stala mati, rodila je hčerko in dala ji je ime Mihelina. Vzlic temu je pa ob-držala Ivanka pri sebi, saj jo je sma-trala za svojo, ker je bila dobrega sr-ca. Življenje okrog bogate, neumorno delovne žene je teklo mirno, dokler ni prišel v njen dom ugajeni kavalir princ Sergej Panin, predstavljen v Londonu na plesu njeni pohčerjenki Ivanka. Desvarennesova je skrivaj go-tila željo, da bi se njena hči Mihelina in Peter Delarue vzela. Vse njene ra-čune je pa prekrizal legi princ, ki je bila vanj zaljubljena Ivanka že prej, potem se je pa zaljubila vanj še Mihe-lina. Desvarennesova je hotela zavr-žiti svoji hčerki prijetno, srečno življe-nje in zato bi jo bila rada omožila s Petrom. Nesreča je pa hotela, da se je zagledalo dekle v gizdalinskega princa

**JANKO, RUDOLF, sinova; DANICA por. MILOVA-
NOVIČ, ZORA, hčeri; PAVLA PREDOVIČ, rojena
ČEŠNOVAR, snaha; SPASOJE MILOVANOVIČ, zet;
vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.**

Ilija Predovič

Ljubljana, 1. avgusta

Takšna je usoda naših ljudi: le redkim je že ob rojstvu mehko postlano in potrebno je mnogo jednake priprave in podjetečnosti ter dolgega in trnjevega pota, kadar se hoče dvigniti iz ubožstva naših razmer do večjega blagostanja. Redki so, ki se jim to posreči, in še bolj redki, ki znajo na višji svojih zmoglosti, izkustev in delavnosti posvetiti skupnosti vsaj delček svojih pridobitev.

Med takšne redke izvoljene, smemo brez pomisleka uvrstiti g. Ilija Predoviča, ki je zatisnil svoje trudne oči po daljšem bolehanju v soboto ob štirih popoldnih na svojem domu na Poljanski cesti v Ljubljani. Že kot 13 letni deček je pričel trgovati z živino in prašiči in si z neumornim delom ustvaril ime, ki slovi širok naše države in daleč preko mej Jugoslavije. S svojim široko razpredenim delom, med katerim si je znal pridobiti doma in v vseh državah Evrope številne poslovne prijatelje, je položil temelje naši trgovini.

ni živine in prašičev. Mnogim sedanjim trgovcem te stroške je bil pokojnik najboljši vodnik na poti njihovega razvoja, da zavzamejo danes dominantne položaje v eksportni trgovini živine in prašičev, ki tvorijo najmočnejšo postavko našega izvoza. Vsa svoja izkustva in bogato znanje je vložil v vzgojo svojih sinov g. Janka in Rudolfa, ki se udeležujejo v tej stroki z največjim uspehom in že dolgo vrsto let nadaljujejo po očetu započeto delo.

Pokojnik pa se je zavedal tudi svojih socialnih dolžnosti ter je z izredno požrvalnostjo podpiral številna dobrodelna društva in dobrodelne zavode, ki ga bodo gotovo zelo pogrešali. Bil je do svoje smrti zavezanec Sokola in član številnih kulturnih društev. V svojih najboljših letih je sodeloval tudi kot član ljubljanskega občinskega odbora ter je kot izbrani gospodarstvenik mnogo pripomogel k razvoju ljubljanskega mesta. Trajen spomenik si je postavil z zgraditvijo obsežnega kompleksa 25 eno- in dvonadstropnih stanovanjskih hiš na Selu pri Ljubljani, ki nosi danes njegovo ime. Čeprav takrat še ni mogel vedeti, kakšna bo po vojni slika s stanovanji, je s svojo živahno gradbeno delavnostjo prispeval prav lep delež k ublažitvi pomanjkanja stanovanj, istočasno pa tudi k razširitvi ljubljanskega mesta, kjer je tudi zgradil nekaj obsežnih stanovanjskih hiš. Skoraj na lastne stroške je v svojem domačem kraju v Dragah pri Metliki zgradil lepo novo unijsko cerkev.

Njegova življenjska pot je bila neprestano trudopolno delo, spremljana z uspehi, pa tudi z mnogimi razočaranji. Za službo na polju narodnega gospodarstva je bil pokojnik pred nekaj leti odklikovan z redom Jugoslovanske krone V. stopnje, gotovo najlepše zadoščenje pa mu je bil pogled nazaj na dolgo življenjsko dobo borbe in uspehov ter zavest, da je v svojem življenju postavil čvrsta moza. Za njim žaluje sinova Janko s soprogo Pavlo in Rudolf, hčeri Zora in Danica, soproga kapitana Milovanoviča, in vnuki in vnukinje. Vsem izrekamo naše iskreno sožalje.

Dr. M. Rostohar 60 letnik

Ljubljana, 1. avgusta

Kratko smo že poročali, da je praznovati naš ugledni rojak dr. Mihael Rostohar, redni profesor psihologije in ravnatelj Psihološkega zavoda Masarykove univerze v Brnu v soboto 60 letnik rojstva. »Lidove Noviny« so mu posvetile v svoji sobotni številki daljši, toplo pisan članek in v njem pravijo, da je slavjenec slovenskega rojstva, da pa je češkoslovanski ne samo po svojem državljanstvu, temveč tudi po duhu. Habihtiral se je po študijah na avstrijskih in nemških univerzah. Prvo leto je bila njegova stroka filozofija, pozneje se je po povsem posvetil psihologiji. Takoj v začetku je hotel čisti psihologiji nameniti pot. On je pozitivist in kaže mnogo smisla za živo konkretnost psihološkega dogajanja. Pomenje se je posvetil tudi študiju otroške duše.

Slavjenec je napisal več znanstvenih del, slovesnih ne samo v češkoslovanskem, temveč tudi v znanstvenem svetu drugih narodov. Zelo važno delo je storil tudi z ustanovitvijo prve češke psihološke revije »Psychologický« (izhaja od leta 1935), v kateri je dr. Rostohar objavil celo vrsto študij. Med njimi sta znani zlasti študiji »O strukturi in duševnem življenju in »O predmetu«. »Lidove Noviny« pravijo, da spada k jubileju tudi kritična želja: da bi prof. Rostohar posvetil svojo pozornost tudi francoski in angleški psihologiji, ter se lotil splošnega orisa psihologije, da bi se mu posrečilo najti v svoji reviji pot, začrtano v prvotnem programu, namreč ne samo češkoslovansko revijo, temveč tudi dobro urejevano evropsko in zlasti slovansko revijo.

Rdeča grofica umrla

V samotnem gradiču Easton Lodge je umrla v sredo grofica Frances Evelyn Warwickova, vnukinja zadnjega visocunta Maynarda, nekot ljubljenska londonskega dvora. Vdova po petem grofu Warwiku, poznaje poskrajšana zaradi simpatiziranja s socializmom. Propagandna socializma ji je prinesla zdevet »rdeča grofica«. Svoj čas je bila intimna prijateljica princa Waleskega Alberta Edwarda, pozneje kralja Edwarda VII. Takratni ministrski predsednik Diersey in kraljica Viktorija sta se ukvarjala z načrtom, naj bi postala žena najmlajšega kraljičinega sina vojvode Albana. Ona je pa dala prednost grofu Warwiku. Po očetju je podedovala okrog 20 milijonov, po grofu pa njegova velepodestva. Do leta 1895 je živela zelo bogato. Takrat se je pa seznanila z glavnim urednikom socialističnega lista Robertom Blatchfordom, ki jo je pridobil za socializem. Postala je tako vneta zagovornica socializma, da ji je njen prijatelj Edward VII. prepovedal dostop na dvor. Njen poskus pridobiti za socializem tudi Edwarda VII. se je izjalovil. Družba raste, ji je delal in skomignil z rameni. Ne da se po naše mokusu in po naših skomignih modelizirati in raztežati.

Grofica je pa ostala zvesta socializmu. Leta 1913 je izdala za razne socialne ustanove, šole, otroška zavetišča, sirotišnice itd. več, nego je moglo prenesti njeno pramoženje. Morala je prodati tudi svoj nakit, da bi mogla izpolniti svoje obveznosti. Leta 1923 je hotela pridobiti za socializem Warwick. Kandidirala je na H. sti delavke stranke, da bi prišla v parlament. Toda prebivalci Warwickskega imela do nje političnega zaupanja, čeprav so jo imeli sicer radi. Porazil jo je mladi predstavnik konservativne stranke sir Anthony Eden. Pozneje je pomnila socialističnim organizacijam svoj gradič Easton Lodge, da bi si tam uredili delavsko visoko šolo. Poudarja je bila pa odklonjena,

ker organizacije niso imele 60.000 funtov, kolikor bi veljala oprema. A »rdeča grofica« jim ni mogla prikačiti na pomoč z denarjem, ker ga sama ni imela. Niti za vzdrževanje doma ni imela več denarja in zadnje čase je iskala potom ogledati jemanika.

Delavec vitez častne legije

V velikih pomorških ladjedelnicah v Brestu, kjer se je mudil v četrtek na inspekciji francoski pomorški minister Campinchi, je bilo dopolnilo neprilicovano odredbo, naj se vsi stroji ustavijo. Delo je prenehalo in ministru spremljajoči admiral je povabil delavstvo, naj se zbere okrog njega in ko se je zbralo okrog ml.

nistra in admiralu blizu 1000 delavcev, je minister vprašal: Ali je med vami Henry Merlet?

Stari delavec, stoječ čisto v osadi, ni hotel verjeti, da prav on. Merlet, to je vendar on. Prerinil se je naprej in stopil pred ministra. Ste vi Henry Merlet, prijatelj, ga je vprašal minister. — Stopite blizu. — Ko je stopil Merlet, ki dela že 45 let v ladjedelnicah, k ministru, mu je le-ta dejal: Henry Merlet, v imenu prezidenta republike in po danem mi pooblastitvi vas imenujem vitezom častne legije. Minister je vzel iz šatule krasno kolajno častne legije in jo pripel na modro delavsko bluzo, potem je pa odklikovano dvakrat objel.

Merlet je delal že na vojnih ladjah, potopljenih med svetovno vojno, pa tudi na novih ladjah povojne dobe, ki so zdaj po nos francoskega vojnega brodogradnje.

Howard Hughes v zasebnem življenju

Zelo je navdušen za letala, pa tudi lepih deklet se ne brani

Howard Hughes bo po svojem presenetljivem letalskem uspehu, po svetovnem rekordu, težko živel svoje zasebno življenje. Filmske osebnosti vobče nimajo zasebnega življenja. In to, kar širijo v njihovem zasebnem življenju reklamne pisarne dotičnih družb, je namenjeno filmskemu občinstvu, hrepencemu po senzacijah o svojih ljubljencih, je pa po pretežni večini neresnično. Njihovo nemirno življenje, združeno s slavo, je tako naporno, da je prava zagonetka, kako morejo filmske zvezde toliko napore sploh premagati. Edino Greta Garbo živi svoje zasebno življenje, pa tudi to bo najbrž samo reklama.

Howard Hughes

Howard Hughes je že 25 let v Hollywoodu, kjer je tudi postal slaven ne samo s svojimi milijoni, podedovanimi po očetju, temveč tudi z resničnimi uspehi v filmu. Njegov film »Peklenški angel« ni napravil svetovne zvezde samo iz platinaste Jeane Harlowove, temveč tudi svetovno osebnost filmskega sveta iz izdevalca Howarda Hughesa samega. Hughes je izdelal že celo vrsto zelo dobrih filmov,

Katherine Hepburn

tako »Fronte Page«, »The Rackets«, »Scar Face«, »Two Arabian Knights« in druge. Tudi njegovi scenariji so bili razmeroma uspešni. Moč njegovega kova se mora v Hollywoodu stalno kazati in Hughes se ne izogiba niti družbi niti barom. O njem je splošno znano, da je izbrani plesalec. Je vedno priprazen in skromen, njegovi dobri znanci pa pravijo, da je večkrat tudi raztresen. Nikoli ne posluša, o čem drugi govorijo in vedno traja precej dolgo,

predno odgovori na zastavljeno vprašanje. Čudno je, da zelo nerad govori o filmu. Zenske vidijo v njem rojenega pesnika, ki se rad navdušuje za naravne lepote. Večkrat se zgodi, da izgine z dvema prijateljema ali prijateljico v svojem zasebnem letalu na izlet. Nikoli se pa ne napoti v kraje, kjer je mnogo ljudi, temveč na kmete. Spremljevalec ali spremljevalka mu mora za trdno obljubiti, da cilj njegove poti ne bo izdan. Ne glede na njegovo navdušenje za letala, o katerih vedno rad govori, pa vse kaže, da je vsaj po hollywoodskih govorcih tudi sentimental ljubimec. Imel je že celo vrsto ljubavnic, razmerij. Zenskam je zlasti všeč njegova plahost, pod katero se pa skriva železna volja in redka samozavest, kar je dokazal tudi na svojem poletu okrog sveta. Pred leti je bila njegova ljubica filmska zvezda Billie Dove.

Zdaj je pa prišla Katarina Hepburnova, s katero se je seznanil v Los Angelesu v nekem baru. Navzven se oba bosta tudi Anna, bella, Paulette Goddardova in Ginger Rogersova. Howard Hughes je bil takrat ves navdušen za Ginger Rogersovo, dočim se za Hepburnovo sploh ni zmenil. Zdaj je pa to obratno. Hudoobni jeziki v Hollywoodu pravijo, da sta samo dve možnosti: ali je Hughesa odklonila Ginger Rogersova ali pa si je svojeglava Katarina Hepburnova vtepla v glavo, da ga mora dobiti za moža. Zaenkrat vse kaže, da bosta oba srečna.

Največji daljnogled

V Pittsburgu v Angliji so oni dan zaključili delo na obdelavi ogromne pokrobnosti, v kateri se bo sukalo oko največjega daljnogleda na svetu. Delo je trajalo več mesecev in ostružiti so morali nad dve tona jekla. Daljnogled, ki je bil zanj izdelan ta ogromna podkoba, bo postavljen v zvezdarni na Mount Palomar v Kaliforniji. Zvezdoslovci pravijo, da bo približal človeškemu očesu nad eno milijardo svetlobnih let, temveč tudi svetovno osebnost filmskega sveta iz izdevalca Howarda Hughesa samega. Hughes je izdelal že celo vrsto zelo dobrih filmov,

Lečo za ta orjaški daljnogled bo dobila londonska tvrdka. Merila bo v premeru nad 5 m, točno 200 palcev ali 5.016 metrov. Eden izmed problemov, ki naj končno odgovori nanj največji daljnogled, se tika kanalov na Marsu, ali so nastali naravnim potom ali pa so delo razumnih bitij. Orjaško podkoba, ki tehta 150 ton, bodo prepeljali v Kalifornijo v treh delih.

Iz Zagorja

Rigel je zapisan »mrti. Slehernu mu obiskovalcu Zagorja sta znana oba tako znana riglja takoj nad postajo na poti proti zagorski dolini. Ob levem riglju so obirne apnenice TPD. Rigel je velika, kalih 50 metrov visoka, stožcu podobna skalna šer, obstoječa iz izvirne apnenice, posebno vzhodni del in radi tega je bilo sklenjeno, da bo porušena. Najprej ga bodo po sredini navzgor prevrtili in potem od zgoraj navzdol razstreljavali, kajti če bi ga podirali od spodaj navzgor, bi bilo uničenega preveč kamena in bi škodo presegala investicije zgoraj omenjenega načrta. Z deli so že pričeli. V zvezi s tem se bavi družba z mislijo opustiti pri apnenicah dimnike, kar bi rešilo izdatno pocenilo.

Astrologi o avgustu

Kritični učinki številnih neugodnih aspektov med planeti

Za pretekli mesec so astrologi napovedali vse polno kritičnih dogodkov političnega in elementarnega značaja, tako da smo končno ugotovili, da bo julij najbolj nesrečen mesec v letu. Zato so se napovedi po večini izpolnile, na primer glede nevarnosti za oborožen spopad, saj smo čitali o vojni nevarnosti med Rusijo in Japonsko, glede elementarnih nesreč, čitali smo o velikem potresu v Grčiji, glede uporov in nemirov, saj časopisi še danes poročajo o krvavih nemirih v Egiptu in na Kreti, in tako dalje.

Napovedi astrologov za avgust niso dosti boljše kot one za julij. Ob mlajši poti koncu prejšnjega meseca sta bila Merkur in Jupiter v opoziciji. Že po tej zelo kritični konstelaciji so astrologi napovedali, da bo avgust mesec s številnimi razburilnimi dogodki zlasti na področju politike. V prvih dneh avgusta ni izrazitih aspektov med planeti, zato ni računati s posebnimi dogodki, ki bi jih povzročili določeni kozmični vplivi. Življenje bo teklo brez večjih astralnih ovir in brez močnejših astralnih vzpodbud. Zaradi tega v prvih desetih dneh avgusta ne bo pomembnejših dogodkov.

Dne 11. avgusta pa bosta Sonce in Uran v kvadraturi. To je zelo kritična konstelacija, ki po izkušnjah astrologov kaže na nevarnost eksplozije in na nevarnost številnih prometnih nesreč. Aspekt tudi ni ugoden za večje denarne transakcije in za denarne posle sploh. Istega dne bosta Sonce in Saturn v ugodnem trigonu, kar kaže na konjunkturo industrijske in poljedelske proizvodnje, pa tudi na ugoden razvoj gradbene delavnosti.

Po 11. avgustu se vrste dan za dnem slabe in dobre konstelacije med planeti, a vse do dokaj šibke po vplivu na človeško dejanje in nehanje, zato bo v teh dneh življenje potekalo razmeroma mirno.

Dne 19. avgusta se tvori močan aspekt med Marsom in Uranom, ki pa je neharmoničen, to je kvadratura. Istega dne bosta Mars in Saturn v harmoničnem trigonu med seboj, a prvi kritični aspekt je močnejši in po svojih učinkih bolj kritičen. V teh dneh moramo računati s krizami, zlasti s krizami v denarništvu in bančnih poslih. Kvadratura med Marsom in Uranom kaže tudi na vojaške upore, kr-

bove nemire, stavke in na teroristična dejanja. Podatno rovarjenje na področju politike bo povzročilo vladam velike skrbi. Dne 21. avgusta bosta Sonce in Jupiter v opoziciji. To je drugi nad vse kritični aspekt v mesecu, ki kaže na nesreče v prometu in je sploh neugoden za vse vrste prometa, kaže pa tudi na elementarne katastrofe, zlasti na neurja, viharje in na potres. Slišati utegnemo o senzacionalnem sodnem procesu, pri katerem bodo v ospredju osebe v visokih položajih. Na potovanjih bo ogroženo zdravje in življenje vodilnih oseb v politiki in industriji. Posebno močan bo učinek kvadrature med Soncem in Jupiterom v Franciji. Čitali bomo v teh dneh o težkih vladnih krizah in o velikih finančnih težkotah v veleposredjih ali tudi o velikih finančnih polomih.

Dne 25. avgusta sledi tretji zelo neugoden aspekt, to je opozicija med Venero in Saturnom. Kritični učinek tega aspekta bodo občutili zlasti umetniki in drugi ustvarjalci in vse umetniške institucije. Tudi za zabavo in družabno življenje dnevi okrog 25. avgusta ne bodo ugodni. V teh dneh bomo čitali o velikih prometnih nesrečah, posebno na morju in mir med narodi je zopet ogrožen. Uporni duhovi bodo svoje delovanje nadaljevali s podvobo silo, razpohovali bodo mržnjo med narodi, zopet lahko računamo z resnimi mednarodnimi konfliktmi.

Sele 28. avgusta bomo občutili harmonične učinke dobre konstelacije med Soncem in Merkurjem. Planeta bosta na ta dan v konjunkturi, ki kaže na ugoden čas za uresničevanje načrtov in idej na znanstvenem področju in v tehniki. Zadnji dnevi v mesecu bodo sploh ugodni za intenzivno duševno ustvarjanje. Slišati utegnemo o pomembnih storitvah v leposlovju, pa tudi v medicini in v kemiji.

IZJAVIL SE JE

— Čuj, zdi se mi, da se že dovolj dolgo poznata. Hodita skupaj že tri leta in zdaj bi se pač že lahko izjavili.

— Saj se je že večkrat izjavil.

— Kaj je dejal?

— Da me bo zapustil in da vzamem drugo.

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN

ROMAN

— Glejte, bila sva baš pred trgovskim domom la Belle Jardiniere; hotel mi je na vsak način kupiti novo obleko. Spominjam se kakor da je bilo včeraj. Dejal sem mu: Ne, nikar! Samo za delo bi rad prijel.

— Za delo, nesrečnež! — mi je odgovoril, — kar poglej se, kakšen si. Kdo bo pa imel toliko zaupanja do tebe, da ti ga bo dal? Saj si kakor strašilo. Ko si me malo preje ogovoril, sem se v duhu vprašal, da-li mi ne nameravaš ukrasti ure...

In smejal se je veselo, srečen, da me je našel pri misli, da mi more pomagati. Videč, da nočem stopiti v trgovino, je slekel svoj svršnik in mi ga obkledel, da bi se ne videla moja ponošena obleka. Po pogovoru me je odvedel h gospe Desvarennesovi. Čez dva dni sem nastopil službo v njeni pisarni. Vidite, da se moram zahvaliti Petru za to, kar sem. Bil mi je več nego prijatelj: bil mi je brat. Po tem, kar sem vam povedal, mi povejte, kaj bi si mislili o meni, če bi storil to, kar ste mi svetovali?

Cayrol je bil v veliki zadregi; cukal se je za svojo skušnansko brado.

— Bože moj, saj ne pravim, da je vaša vest preveč občutljiva, toda med nama rečeno, vse, kar bi storili proti princu, ne bo imelo nobenega uspeha. On se oženi z gosposcino Desvarennesovo.

— To se kaj lahko zgodi. Jaz bom pa v tem primeru tu, da bom Petra pomiloval in tolažil.

— Ali storite zaenkrat vse, kar bo v vaših močeh v njegovo korist?

— Saj sem vam že povedal, da tu nič ne pomenim.

— Dobro, dobro. Vem, kaj hočete reči s tem, toda mojega naziranja o svojem vplivu ne boste izpremenili. Pridružujete se šibkejšim... To je lepo...

— To je samo pošteno, — je menil Marechal.

— Res je pa, da so taki ljudje zdaj na svetu redki. Cayrol se je obrnil na peti.

— Stopil je dva koraka proti vratom, potem se je pa vrnil k Marechalu in mu podal roko.

— V vsakem primeru brez zamere?

Tajnik si je dal stisniti roko, ne da bi odgovoril in bankir je odšel mrmrajoč sam pri sebi:

— Niti belica in toliko predsodkov. Ta dečko ima bodočnost.

IV.

Ob svojem povratku v Pariz je imel Peter Delarue čuden občutek. Od dneva, ko je prejel pismo gospe Desvarennesove, mu je rojila po glavi samo ena misel: povratek, povratek. V vročici, ki ga je kuhala, bi si bil rad izposodil hitrost elektrike, da

bi bil čim prej v Mihielinini bližini. Toda komaj je prispel v Pariz, mu je bilo žal, da se je tako žuril. Obšel ga je strah. Čim bolj se je bližal trenutku, ko bi moral zvedeti za svojo usodo, tem manj je hotel predstaviti se svoji nevesti. Obšla ga je bila zla slutnja, da ne bo vse tako, kakor je mislil, in čim večja je bila njegova pravica, ki jo je mogel uveljavljati, tem tesneje mu je postajalo pri srcu. Misel, da je Mihielina pozabila na svojo obljubo, mu je poganjala kri v glavo.

In vendar, pismo gospe Desvarennesove, tako kratko in tako obsežno, ni dopuščalo iluzije. Njegova zaročenka je bila zanj izgubljena, to je razumel, ni se pa hotel s tem sprijazniti. Kako bi bilo mogoče, da bi Mihielina pozabila? Vsa otroška doba mu je stopila pred oči. Spominjal se je sladkih in naivnih dokazov naklonjenosti, ki mu jih je doprinala mlada dekle. In vendar ga ni več ljubila, njena mati mu je to sporočala. Ali je mogel po vsem tem še upati?

Take težke misli so rojile Petru po glavi ob prihodu v Pariz. Ko je zagledal pred seboj Cayrola, je bila prva njegova misel, kako je bankir dobro uganil, kaj se godi. Ali je zame vse izgubljeno? Toda nejasna sramežljivost mu je zadržala besede na ustih. Ni hotel priznati tistega, česar se je bal. Cayrol pa ni vedel povedati nič drugega, nego da je vse že končano, da mu preostaja samo še prenašati žalost po svoji ljubezni. Zato se je obrnil in odšel.

Truš Pariza ga je presenetil in oglušil. Po letu dni življenja v mirnih in tihih afriških samotah je prišel naenkrat v tak krik prodajalcev, drdranje vozov in neprestano vrvenje vlemesta, kar je bil prenegel kontrast. V silni telesni utrujenosti je Peter otopel. Zdelo se mu je, da ima neznožno težko glavo. Ves onemogel je sedel v kočijo, ki ga je odpeljala v hotel du Louvre. Skozi okence, ki si je na njegovem steklu hotel ohladiti svoje vroče čelo, je videl s kalnim očesom, kako hiti mimo julijski steber, cerkev sv. Pavla, magistral v razvalinah, stebrovje Louvra. Nesmiselnost in stalna misel mu je begala duha. Spominjal se je, kako je v času komunne malo manjkalo, da ga ni ubila na ulici Sv. Antona granata, ki so jo bili izstrelili uporniki z vrha Pêrelachaise. Pomislil je, da bi ga bila Mihielina objokovala, če bi bil tistega dne umrl. Potem pa, kakor da ga tlači nočna mora, se mu je zdelo, da so postali prividi resničnost. Videl je črno drapirano cerkev. Jasno je slišal pogrebno petje. Na mrtvaškem odru je stala njegova krsta in njegova nevesta je prihajala počasi, da bi z drhtečo roko pokropila z blagoslovljeno vodo suknjo, pokrivajočo njegovo krsto. In nejasen notranji glas mu je odgovoril: Ti si mrtev, ker se bo Mihielina omožila z drugim. Prizadeval si je, da bi pregnal to vsiljivo misel. Toda to se mu ni posrečilo. Misli so mu rojile po glavi z blazno hitrostjo. Zdelo se mu je, da se mora zdaj zdaj onesvestiti. In neprestano tisti strahotni obraz z enakim petjem, enakimi besedami in istimi topo zročimi obrazi.